

OUTPOST

Årsrapport 2022

OPPSØKENDE UNGDOMSTEAM

BINGSFOSS VINTER

Forord

Kjære leser!

Foran deg sitter du med Oppsøkende ungdomsteam (OUT) sin årsrapport for 2022, en rapport skrevet med omsorg, kjærlighet og engasjement for alle unge som er bosatt eller oppholder seg i Lillestrøm kommune.

Etter flere år med pandemi var 2022 året samfunnet endelig skulle tilbake til normal tilstand, trodde vi alle. Pandemi ble dessverre overtatt av en grusom og meningsløs krig, hvor ukrainske barn og unge opplever å måtte gjemme seg i kalde betongbomberom for en aggressiv russisk hær som bomber deres kjære Ukraina i filler. Millioner av uskyldige ukrainske barn og unge har flyktet til andre land for å søke beskyttelse, en beskyttelse og trygghet vi som bor i Norge ofte tar for gitt. Flere av de unge har flyktet til naboland for beskyttelse, og også Norge og Lillestrøm kommune opplever at flyktninger fra Ukraina søker trygghet, fred og frihet hos oss. La oss ta imot flyktningene med åpne armer og se dem, føl dem og trøst dem....

I can't promise you no war, but i can promise you love, presence and comfort.

I OUT er vi nå 14 medarbeidere som jobber for å hjelpe og støtte sårbar og risikoutsatt ungdom i Lillestrøm kommune. Oppsøkende arbeid er vår arbeidsmetode, og gjennom vårt feltarbeid ønsker vi oppnå kontakt og få god oversikt over enkeltpersoner og grupper av ungdom som oppholder seg i kommunen. Gjennom vårt arbeid ønsker vi å bygge tillit og danne gode relasjoner til ungdom, slik at vi kommer posisjon til å kunne gi god og verdifull oppfølging til de ungdommene som trenger vår veiledning og omsorg.

Foruten vårt daglige arbeid ute i ungdomsmiljøene i kommunen, har vi i år spesielt jobbet med:

I samarbeid og med midler fra skolen i Lillestrøm kommune, opprettet vi i 2022 et tiltak som vil pågå fram mot sommeren 2024. Vi valgte å kalle tiltaket for **Ungdomsmentor i ambulerende skoleteam**, som er en satsning spesielt opp mot skoler som har utfordringer, blant annet med det psykososiale skolemiljøet. Les mer om ungdomsmentorene i denne årsrapporten, eller klikk deg inn på våre hjemmesider for å lese hele rapporten.

Daglig jobber OUT sine miljøterapeuter på skolene med å **finne de sårbare elevene**, og kartlegge deres behov. Les mer om hva vi ser og hører om ungdomsmiljøet i Lillestrøm kommune på side 8 i denne årsrapporten.

Vi har fortsatt samarbeidet med barneverntjenesten i Lillestrøm kommune, og følger for tiden opp noen ungdommer som barneverntjenesten i Lillestrøm kommune har iverksatt frivillige hjelpetiltak rundt.

I 2022 fikk Lillestrøm kommune en ny SLT koordinator, **og jeg ønsker spesielt å takke Gry Løge Lid** for samarbeidet så langt. Din innsats er uvurderlig, og tusen takk for at du alltid støtter og framsnakker oss! Jeg ønsker også å takke forebyggende politi, **og politikontakt Lars Erik Strand**, for at vi sammen bidrar til at barn og unge i kommunen vår føler seg trygge og ivaretatt.

Tusen takk til alle ungdommene vi møter på vår vei der ute, dere er som alltid helt OUTstanding!

Tusen takk til alle våre samarbeidspartnere, spesielt skolene, skolehelsetjenesten, helsestasjonen for ungdom, kultur og møteplasser for barn og unge, PPA, samt frivilligheten, Fritid med bistand, lokale idrettslag, Natteravnene og Lillestrøm idrettsråd. En spesiell takk til **Line og Yoalli ved psykisk helse og familiestøtte** som månedlig veileder OUT-crew på en særdeles god måte. Tusen takk som alltid til Ragnhild og resten av ledergruppa i Helsetjenester for barn og unge for god veiledning, samarbeid og støtte.

Takk til politikerne i Lillestrøm kommune, som forstår viktigheten av forebyggende arbeid opp mot ungdom, og tusen takk for ekstra midler for 2023, de pengene skal vi forvalte på en god måte.

Til slutt vil jeg takke alle mine skønne arbeidskolleger i OUT, og for den fabelaktige jobben dere gjør hver dag opp mot sårbar og risikoutsatt ungdom i Lillestrøm kommune. Ungdommen er heldige som har dere, og jeg er heldig som får lede en så fin gjeng. **Tusen takk fine dere!**

Lillestrøm, april 2023

Børge Røsnes

Avdelingsleder

Oppsøkende ungdomsteam (OUT)

Innholdsfortegnelse

Oppsøkende ungdomsteam (OUT) sitt mandat	1
Kort om OUT	1
OUT sitt arbeid opp mot ungdomsmiljøet	3
Oppsøkende arbeid.....	3
Individuelt oppfølgingsarbeid i 2022	4
Kollektivt oppfølgingsarbeid i 2022	4
Gruppeoppfølging via gaming.....	4
Videreformidling av ungdom til andre offentlige instanser i 2022	4
Informasjons – og holdningsskapende arbeid.....	5
Kartlegging av trender og utviklingstrekk i kommunens ungdomsmiljø i 2022	5
Bemanningsplan	5
Skolekontakter i OUT	7
Generelt om ungdomsmiljøet i Lillestrøm 2022.....	8
Oppsummering: Tilstandsrapport for Strømmen og Skjetten.....	11
Ungdomsmentor i ambulerende skoleteam- Utdrag årsrapport 2022.....	13
Hva tenker DU, når voksne hetser barn og unge på sosiale medier?.....	15

Oppsøkende ungdomsteam (OUT) sitt mandat

”OUT er en lavterskel og forebyggende tjeneste i Lillestrøm kommune som er tilknyttet området Oppvekst og Helsetjenester for barn, unge og familier. Tjenesten driver oppsøkende sosialt og helsefaglig arbeid opp mot unge i aldersgruppen 13 -24 år. OUT skal identifisere og knytte kontakt med ungdom som ikke har blitt fanget opp av hjelpeapparatet. Vårt fokusområde vil være å forebygge problemutvikling hos ungdom gjennom oppsøkende arbeid på ungdommenes arena. OUT kartlegger eventuelle hjelpebehov og videreformidler ungdom til det øvrige hjelpeapparatet. OUT ønsker å bidra til at ungdom får en best mulig ungdomstid med positive mestringsfulle opplevelser”.

Kort om OUT

OUT er en tjeneste som ble etablert i 2019 i gamle Skedsmo kommune. I 2022 har det vært avsatt midler til 14 stillingshjemler til tjenesten. **Politikken vedtok sent i 2022 å styrke OUT med ekstra midler i 2023, som gjør at OUT vil ha 16 miljøterapeuter i 2023, samt mulighet for å styrke det oppsøkende arbeidet i helgene.** 2 av stillingene er prosjektmidler fra skolesektoren øremerket som «ungdomsmentorer i ambulerende skoleteam». Miljøterapeutene i OUT har alle minimum 3-årig helse og sosialfaglig høgskole bakgrunn, med hovedvekt av barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. Det er viktig med høgskoleutdanning for OUT sine ansatte, da feltarbeiderne ofte blir stående alene i situasjoner og må kunne ta krevende sosialfaglige vurderinger, i tillegg til at det er viktig å ha oversikt over gjeldende lovverk.

OUT yter tjenester etter helse og omsorgstjenesteloven, og ansatte i OUT anses som helsepersonell. OUT forholder seg til et omfattende lovverk. Ansatte i OUT må vurdere enkeltsaker opp mot alder, modenhet, alvorligheten i saken, hyppighet i kontakt, forhold i hjemmet, fare for skjevutvikling og psykisk uhelse. Vurderingen OUT gjør journalføres uavhengig av alvorlighetsgrad.

OUT sin viktigste jobb er å forebygge problemutvikling hos ungdom mellom 13 og 24 år. Denne jobben gjøres gjennom oppsøkende arbeid på ungdommenes arena. Tjenesten er tilgjengelig for all ungdom som oppholder seg i kommunen, det vil si at vi også bruker tid på ungdom som har en annen kommunetilhørighet enn Lillestrøm. Spesielt i sentrum av Lillestrøm påtreffer vi mange ungdommer blant annet fra Oslo, Lørenskog, Rælingen og andre nærliggende kommuner, og det hender vi må sette ungdommene i kontakt med hjelpeapparatet i de kommunene ungdommene bor.

Det er viktig med kontinuitet og at vi er tilgjengelig når ungdommen tar kontakt, derfor prioriterer vi høy tilstedeværelse ute i ungdomsmiljøene både på dag, kveld og natt. Vi er tilgjengelig hver dag hele uken, og i helgene jobber vi også utover natten. Vi ønsker å være synlige i miljøet derfor går OUT sine ansatte i profilerte klær. Vi kjører biler som er profilert og bilene er godt kjent blant ungdom i kommunen.

OUT skal bidra til å snu en negativ utvikling for de ungdommene det gjelder, ved å koble ungdommen opp imot mestringsfulle tilbud og aktiviteter. Vi er ikke et hjelpetiltak som skal drive behandling, men videreformidler ungdom til det øvrige hjelpeapparatet etter en kortere kartlegging. OUT driver relevant informasjonsarbeid opp mot enkelt ungdom, foresatte og samarbeidspartnere som skole, barneverntjeneste og andre tjenester i kommunen. I tillegg til vår oppsøkende virksomhet, skal vi også kartlegge ungdomsnettverk, og inneha kompetanse på lokale og nasjonale trender, spesielt innenfor rus, kriminalitet og voldsproblematikk.

Det oppsøkende arbeidet er vår jobb nummer 1, og er den primære arbeidsoppgaven til OUT. Vi har et mål om at 70% av vår arbeidstid brukes direkte på arbeid med ungdom, de resterende 30% går til møter, dokumentasjon og planlegging. Vi ønsker at det alltid er minimum ett OUT-team ute til enhver tid året rundt.

MARTIN VENTER PÅ TOGET, SOM ALDRI KOM

LILLESTRØM BUSSTERMINAL

ET VISITTKORT I REGNVÆR

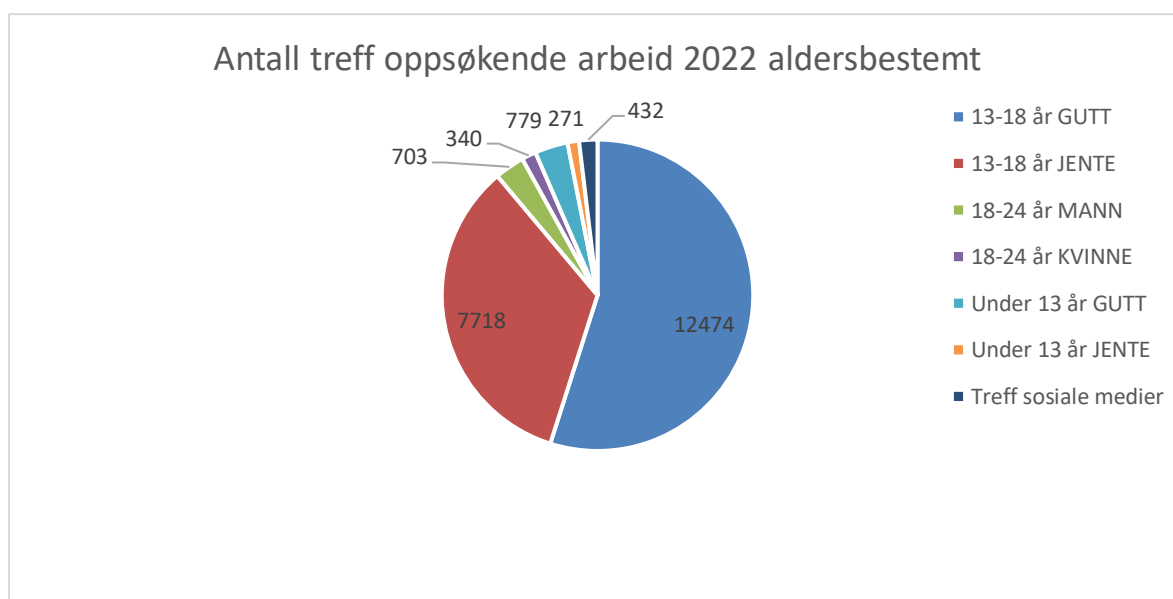
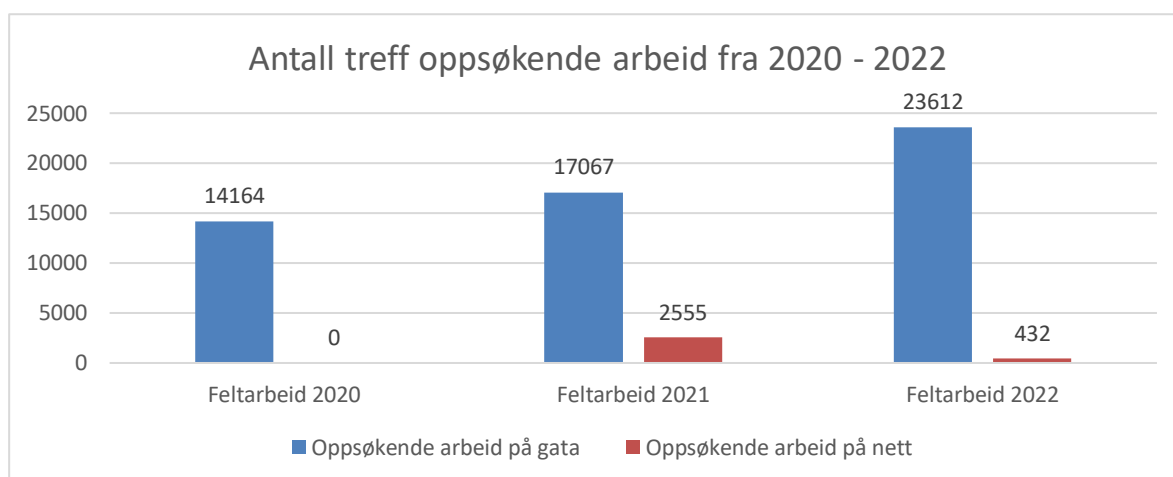
OUT sitt arbeid opp mot ungdomsmiljøet

Arbeidsmetodene til OUT er sammensatt av seks hovedområder.

- Oppsøkende sosialt arbeid
- Individuelt oppfølgingsarbeid
- Videreformidling og samarbeid med det øvrige hjelpeapparatet
- Kollektivt oppfølgingsarbeid/gruppe
- Informasjon og holdningsskapende arbeid
- Kartlegging av ungdomsmiljøet, tilstander og ungdomstrender

Oppsøkende arbeid

I det oppsøkende arbeidet ute blant ungdom, blir treffene i stor grad registrert anonymt. Ungdom med individuell oppfølging eller i grupper blir registrert ved navn i OUT sitt fagprogram SOMA. I 2022 hadde OUT totalt 23 612 treff via det oppsøkende arbeid på gata eller skolene, og totalt 432 treff via oppsøkende arbeid på internett. Dette er en økning på nestes 28% fra 2021. Når det gjelder treff på sosiale medier, ser vi en nedgang. En forklaring på nedgangen kan handle om at koronarestriksjonene opphørte i 2022. I 2020 førte ikke OUT statistikk for sosiale medier.

Vi ser en markant økning i antall treff med ungdom fra 2021 til 2022, spesielt gutter 13-18 år. Økningen i antall treff kan ha en sammenheng med at personalgruppen i OUT har økt med to årsverk.

Individuelt oppfølgingsarbeid i 2022

Kontaktetablering og relasjonsbygging er viktige arbeidsverktøy for å bygge tillit opp mot ungdom. Målet med oppfølgingen skal være å gjøre en faglig vurdering av ungdommens beskyttelses- og risikofaktorer for å komme i posisjon til å drive endringsarbeid.

Oppfølgingen kan skje akutt på gata eller planlagt møter andre steder. Omfang og type oppfølging utføres etter behov, noen ganger gjennom kun en oppfølgingsamtale, men oftest vil ungdom trenge flere oppfølginger i ulike perioder. Hver ungdom OUT gir oppfølging skal ha 2 kontaktpersoner for å sikre tilgjengelighet og kvalitet på oppfølgingsarbeidet. Når det er hensiktsmessig viderefremmes ungdom til andre hjelpetjenester.

Totalt i 2022 har OUT registrert 670 individuelle oppfølgingsamtaler med ungdom. Disse samtalen er fordelt på 116 unike ungdommer.

I tallene for totalt oppfølgingsamtaler i 2022 er det i tillegg også 137 anonyme henvendelser fra ungdom der OUT har gitt råd og veiledning. I disse henvendelsene framkommer ikke i beskrivelsen ovenfor (unike ungdommer) på grunn av anonymiteten til de som tar kontakt.

Kollektivt oppfølgingsarbeid i 2022

Gjennom å drive gruppevirksomhet, kan OUT sine ansatte som veiledere bidra til å utvikle ungdommens handlingskompetanse. Hensikten er å bygge nettverk, skape mestringsopplevelser, forebygge sosial eksklusjon og bygge et mer positivt selvbilde. **Rekrutteringen til de forskjellige gruppene skjer gjennom et godt samarbeid med skoleledelsen, helsetjenestene og andre relevante aktører.**

Total deltakelse på gruppeaktivitet i 2022 i regi av OUT var 270 ungdommer, som igjen er fordelt på 61 unike ungdommer. OUT har tilbudt ungdom gruppeoppfølging via jentegruppe eller guttegruppe opp mot forskjellige skoler i Lillestrøm kommune. I tillegg har ungdomsmentorene i OUT avholdt 26 gruppegjennomføringer som Sisterhood-/Brotherhood, med gjennomsnittlig 8 elever per gang.

Gruppeoppfølging via gaming

OUT opprettet i 2021 et tilbud for ungdom via gaming. I 2022 har 253 ungdom deltatt på gaming med OUT, hvorav 95 av deltakerne fremstår som anonyme. Det er enklere å være anonym på nettet, som gjør at det tar lengre tid for OUT før man kommer i posisjon til å kunne gi oppfølging og god hjelp til de ungdommene som trenger det.

Viderefremming av ungdom til andre offentlige instanser i 2022

I kontakt med ungdom, skal OUT til enhver tid gjøre en faglig vurdering av behovet for å viderefremme ungdommene til andre offentlige instanser. Ved viderefremming av opplysninger om ungdom til andre offentlige instanser, **skal det hentes inn samtykke fra ungdommen**, og der ungdommens alder tilsier det, skal det også innhentes samtykke fra ungdommens foresatte. På vegne av ungdom viderefremmes og samarbeidet OUT med andre tjenester **205 ganger fordelt på 35 unike ungdommer**. OUT har også gitt råd og veiledet anonyme ungdommer og foresatte videre til andre tjenester i Lillestrøm kommunen 16 ganger.

I tillegg har OUT i 2022 mottatt 232 henvendelser fra foresatte eller andre hjelpetjenester, om ungdom eller ungdomsmiljøer i Lillestrøm kommune. Henvendelsene der det gjelder enkeltungdom, er saker der OUT ikke har et eksisterende klientforhold.

I 2022 har også OUT inngått et samarbeid med Ung i jobb, der OUT rekrutterer inntil 5 ungdom til prosjektet. OUT følger også opp ungdommen de har rekruttert, samt oppfølging opp mot arbeidsstedet.

Ved alvorlig bekymring for mindreårige, sender OUT skriftlig bekymringsmelding til barnevernstjenesten. I 2022 sendte OUT 6 bekymringsmeldinger, og besvarte 2 anmodninger om opplysninger fra barnevernstjenesten. Bekymringsmeldingene som er oversendt, er sendt til tre forskjellige barneverntjenester, da OUT også påtreffer ungdom som ikke har bostedsadresse i Lillestrøm kommune

Informasjons - og holdningsskapende arbeid

OUT bistår ungdom med veiledning og informasjon som er nødvendig for at ungdom skal kunne nyttiggjøre seg av det offentlige hjelpeapparatet, og andre tilbud i kommunen. Informasjonsarbeidet er også rettet mot foreldre. OUT stiller opp på foreldremøter på ungdomsskolene, og spisser noe av informasjonen på sosiale medier direkte til de foresatte. OUT driver også med holdningskapende arbeid i forbindelse med legale og illegale rusmidler. I samarbeid med SLT, og andre hjelpetjenester i Lillestrøm kommune, er OUT med å utarbeide en handlingsplan for rusforebyggende arbeid opp mot skoler og elever i Lillestrøm kommune.

Kartlegging av trender og utviklingstrekk i kommunens ungdomsmiljø i 2022

OUT skal gjennom tett kontakt og med ungdom i Lillestrøm kommune kartlegge trender, tendenser og utviklingstrekk i de ulike ungdomsmiljøene. Informasjon som OUT innhenter gjennom samtaler med ungdom eller ved feltobservasjoner, brukes til å fatte beslutninger om hvilke kortsiktige/langsiktige tiltak OUT tenker bør iverksettes.

OUT er en fleksibel tjeneste som til enhver tid utnytter sine faglige ressurser opp mot de utfordringene som avdekkes. OUT skal kontinuerlig informere det øvrige hjelpeapparatet i Lillestrøm kommune om viktige hendelser og utviklingstrekk i ungdomsmiljøene. OUT sitter blant annet i et samarbeidsforum med SLT, HFU, PHFS, Møteplasser for barn og unge, barnevernstjenesten og forebyggende politi der man setter søkelys på ungdomsmiljøet i kommunen.

Bemanningsplan

OUT driver jevnlig og systematisk tilstedeværelse i ungdomsmiljøet i Lillestrøm kommune over tid, som sikres gjennom en faglig målsetting om antall feltpatruljer beskrevet i bemanningsplanen nedenfor.

Et feltteam består av 2 ansatte med arbeidstid fra 08:30 – 15:30, 14:30 – 22:15 og 16:00 – 01:00.

Bemanningsplanen viser antall feltteam OUT har ute hver dag							
Arbeidstid	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
0830 – 1530	2 - 3	3 - 4	3 - 4	2 - 3	2 - 3		
1430 – 2215	2 - 3	2 - 3	2 - 3	2 - 3			1
1600 – 0100					1	1	

På budsjettet for 2023 bevilget politikerne ekstra midler til OUT. Vi vil bruke disse midlene til å øke OUT sin bemanning i helgene, samt ansette 2 nye miljøterapeuter.

Lillestrøm stasjon

Lillestrøm ungdom

Thale, Issa og Amanda

OUT-crew 2022

Skolekontakter i OUT

Foruten det oppsøkende arbeidet på kveldstid, **ønsker OUT å være en støttetjeneste for skolene i Lillestrøm kommune.** OUT skal være til stede på de arenaene der ungdom i målgruppen oppholder seg, også på dagtid. **Skolen er derfor et naturlig sted for OUT å drive oppsøkende sosialt arbeid.**

Den oppsøkende metodikken bygger på prinsippet om tidlig intervensjon, og har som hensikt å fange opp sårbar og risikoutsatt ungdom. Ved behov etablerer OUT kontakt med det øvrige hjelpeapparatet på et tidlig tidspunkt.

Skoleteamene i OUT har gjennomsnittlig 2 kveldsvakter, og 2 - 3 dagvakter i uka. På dagvaktene besøker skoleteamene sine respektive skoler. **Skolekontaktene tilbyr individuelle samtaler og Brotherhood- og Sisterhood grupper til de elevene som ønsker det på skolene.**

Thea og Martine
Tæruddalen og Sten-Tærud

Jonas og Maren
Østersund, Bingsfoss og
Sørumsand VGS

Silje og Mathilda
Asak, Frogner og Lillestrøm VGS

Joakim og Jimmy
Kjellervolla, Kjeller og Skedsmo
VGS

Børge og Fredrik
Avdelingsleder og fagleder

Thea og Martin
Stav, Bråtejordet og Strømmen
VGS

Ingvild og Camilla
Ungdomsmentorer i
ambulerende skoleteam

Generelt om ungdomsmiljøet i Lillestrøm 2022

OUT har det siste året opplevd at flere av de unge vi påtreffer ute på kveldstid, er helt ned i 12-13 årsalder. Det trenger ikke å være bekymringsverdig at vi påtreffer 12-13 åringer ute, men da bør det være på trygge arenaer og tidspunkt som er naturlig for denne gruppen å være ute på. Vi blir bekymret når vi påtreffer 13 åringer på bussterminalen en sen fredagskveld, og spesielt om dette gjentar seg helg etter helg, og at vi kanskje har mistanke om rusbruk. I tilfeller der OUT kjenner identiteten til de mindreårige vi er bekymret for, gjøres det lovmessige og individuelle faglige vurderinger som kan resultere i at vi kontakter foresatte, eller oversender bekymringsmelding til barnevernstjenesten. Ved fare for liv og helse kontakter OUT relevant nødetat.

Vi påtreffer også mange ungdommer fra andre kommuner som blant annet Rælingen, Lørenskog, Ullensaker, og Oslo, og dette handler nok mye om at ungdom tiltrekkes sentrum av Lillestrøm, og da spesielt på og rundt stasjonsområdet i byen vår.

Vi som jobber innenfor hjelpeapparatet, kan fort bli litt blind av eget arbeid, derfor er det viktig for OUT å bemerke at brorparten av de ungdommene vi påtreffer og snakker med, klarer seg fint, noe også forskningen og de siste ungdata tallene. **For heldigvis, flesteparten av de ungdommene vi møter på rundt i kommunen vår er helt OUTstanding.** Man får ofte inntrykk av det motsatte, og da spesielt gjennom media, at det står dårlig til i ungdomsmiljøet vårt. **På vegne av den flotte ungdommen vår, ønsker OUT å avkrefte denne påstanden.** Vi synes det er leit hvordan ungdomsmiljøet til tider blir framstilt i media, noe som vi tenker er meget ufortjent.

Om vi tar for oss for Lillestrøm stasjon, så viser tall fra politiet at på de siste 5-6 siste årene, så har det totalt vært 25 straffbare saker på og rundt stasjonsområdet i Lillestrøm sentrum, hvor siktet eller domfelte har vært under 18 år. Om man deler 25 saker på nesten 6 år, så blir det blir 4/5 saker i året. Det er selvsagt 4/5 saker for mye, og vi skal ikke bagatelliserer disse tallene, da det også er viktig at vi anerkjenner den belastningen det er for de som blir utsatt for kriminelle handlinger. Det er også viktig å si at politiets statistikk ikke er lik sannhet, og at det nok finnes straffbare hendelser som ikke har blitt rapportert til politiet.

OUT vil gjerne komme med et råd til foreldrene i Lillestrøm kommune. Om barnet eller ungdommen din sier til deg at han/eller hun vanker eller henger på Lillestrøm stasjon/bussterminal, så er det viktig at dere setter dere ned og snakker sammen. **Området på og rundt togstasjonen og bussterminalen i Lillestrøm sentrum, er ikke et sted man skal oppholde seg, foruten om man venter på tog eller buss.** Det finnes så mange andre gode og sunne tilbud, som ungdommen kan benytte seg av i kommunen vår. For dessverre, så ser vi flere ungdommer, som vi kanskje vil definere som sårbare og risikoutsatte, som dessverre bruker stasjonsområdet i Lillestrøm som en uformell møteplass. Og det tenker vi er svært uheldig og bekymringsverdig. **Lillestrøm stasjon skal ikke være et hengested for ungdom, og derfor bruker OUT mye av sin felttid på og rundt stasjonsområdet, for å jobbe forebyggende opp mot dette miljøet.**

Lillestrøm stasjon, som er Norges tredje største kollektive knutepunkt, med 3-4 millioner reisende hvert år, kan det fort oppstå situasjoner, og i enkelte tilfeller kriminelle handlinger som er uønsket, og dessverre også noen ganger hvor ungdom er involvert. Noen av de unge vi påtreffer på stasjonen er som sagt dessverre helt ned i 13 årsalder, og det er **disse sårbare og risikoutsatte ungdommene vi prøver å skape gode relasjoner til, slik at vi kan komme i posisjon til å skape tillit for å kunne bidra til positive endringer.** Det er kun noen få ungdommer som står bak de fleste kriminelle og straffbare handlingene som skjer i Lillestrøm kommune, og ikke majoriteten av ungdomsgenerasjon som nå vokser opp. De fleste klarer seg heldigvis veldig bra.

Det er viktig at man slutter å synse og kun leser avisoverskriftene, men heller setter søkelys på fakta og hva forskningen sier. Forskningen viser at det går relativt bra med de fleste av ungdommene våre.

Om vi ser på ungdatatallene som kom i fjor, så viser de at: 90 % av guttene, og riktignok kun 77% av jentene på ungdomsskolen at de er tilfredse med livet sitt. 90 % av guttene, og 91 % av jentene forteller at de trives på skolen. Ni av ti ungdommer forteller at de har en venn de kan snakke med om alt mulig. Det store flertallet av de unge forteller at de er godt fornøyde med foreldrene sine. Til og med, når det gjelder bruk av rusmidler, så har de færreste på ungdomsskolen begynt å drikke alkohol.

Men, så er det også utfordringer blant enkelte ungdom vi må ta på alvor:

Dessverre så ser og lukter vi en økning av cannabisbruk. Ungdata for 2022 viser at 6% av ungdomsskoleelevene i Lillestrøm kommune sier at de har prøvd cannabis. Dette er 3% høyere enn landsgjennomsnittet i Norge. Ungdatatallene viser også at 23% av elevene på ungdomsskolen i Lillestrøm kommune har blitt tilbudt cannabis, og her er landsgjennomsnittet 15%,

og det må vi ta på alvor.

Vi ser dessverre også at mobbingen øker og øker, og at fler og fler av ungdommen vår kjenner på utenforskap og utestengelse. På sosiale medier, etter pandemien, så har statistikken for mobbing blant unge gått i taket. Ifølge ungdatatallene fra i fjor, så ligger blant annet Lillestrøm skolen over landsgjennomsnittet for unge som blir mobbet,

og det må vi ta på alvor.

Var dere klar over at: **46% av 13-18 åringer** har blitt spurt om å sende eller dele et nakenbilde av seg selv? (Medietilsynet, 2020).

12% av 13-18 åringer har i løpet av det siste året delt et nakenbilde av seg selv, og 13% av de som har gjort det, har fått betalt for det. (Medietilsynet (2020)

Fire av ti 13-18 åringer har fått tilsendt nakenbilde. Andelen øker med alderen, og er høyest blant jentene. (Medietilsynet, 2020).

og det må vi ta på alvor.

En barndom hvor man opplever mobbing, kan gjøre så stor skade, at man aldri kommer seg over det, og drar med seg traumer og senskader inn i voksenlivet. **Det å ikke kjenne seg inkludert i felleskapet, og det å være en av gjengen, er så vondt for den det rammer, at enkelte ikke orker mer,**

og det må vi ta på alvor.

Jeg synes det er viktig at vi tenker over følgende:

Mobbing er barnets problem, men de voksnes sitt ansvar.

Noen av de unge som vi påtreffer forteller at de kjenner på utenforskap.

De føler de mangler tilhørighet, de kjenner på at de savner integrering, de opplever ikke mestring, de savner noen som ser dem som dem de er, og ofte så opplever de ekskludering framfor inkludering i samfunnet, **og det er ordentlig trist og vondt å høre, og se på,**

og det må vi ta på alvor.

Flere av de ungdommene vi møter opplever å ikke ha mulighet til sunne aktiviteter, ofte på grunn av sosioøkonomiske forhold. De bor ofte trangt, **og de tar på en måte med seg gutterommet sitt ut på gata, da det ikke er plass til dem hjemme,**

og det må vi ta på alvor.

Foreldrene til disse ungdommene opplever kanskje å ikke ha økonomi som strekker til, og må kanskje ha flere jobber for å få det til å gå rundt, som igjen gjør at man kanskje som mamma og pappa er mye borte hjemmefra. Kanskje **kjenner de på følelsen av å ikke strekke til slik de ønsker**, kanskje kjenner de på en skam og dårlig samvittighet. Kanskje føler mor og far på at de ikke rekker å følge opp sine plikter som foreldre, som igjen gjør at barnet blir overlatt mye til seg selv. Ungdommen henger ute, og treffer dårlige forbilder, som egentlig ikke er forbilder, som fort kan skape en skjevutvikling for den unge håpefulle.

og det må vi ta på alvor.

Når man har kjent på utenforskap i barneårene og i ungdomstida, og kanskje opplevd mangel på kjærlighet og omsorg, en følelse av å ikke bli inkludert, det å bli regnet med i felleskapet, så er det fort gjort å se til usunne felleskap som ikke er positive for sårbar og risikoutsatt ungdom. Men som for ungdommen fort kan føles spennende og trøstende, da de der fort kan kjenne på en anerkjennelse, en mestringsfølelse, brorskap og inkludering, som de kanskje ikke opplevde å få andre steder, enten det var hjemme, på skolen, eller på fritiden,

og det må vi ta på alvor.

Når man kjenner på denne utenforskapen, så kan veien foret være kort til rekruttering til uheldige miljøer, som for eksempel organiserte kriminelle gjenger eller ytterliggående grupper, som man som sårbar ung kan oppleve å bli radikalisert inn i,

og det må vi ta på alvor.

Og når man først har viklet seg inn i et negativt og usunt miljø, er det ofte så vanskelig å komme seg vekk derfra, og er man så heldig og klarer å flykte, så har man ofte pådratt seg varige sår, det kan være rusavhengighet, det kan være traumer, narkogjeld og fengselsdommer. **Og når man så tar med seg disse «vondtene» videre gjennom livet**, og kanskje i tillegg skal oppdra et barn eller to, når man egentlig bare har nok med å oppdra seg selv, og bearbeide opplevde traumer, så sliter man.....

og det må vi ta på alvor!

Oppsummering: Tilstandsrapport for Strømmen og Skjetten

Bakgrunnen for rapporten var at det over en lengre periode har vært bekymring for ungdomsmiljøet på Strømmen og Skjetten. Tilsvarende tilstandsrapport ble laget for ungdomsmiljøet på Sørumsand året før, og begge rapportene er presentert for politikken i Lillestrøm kommune. OUT, forebyggende politi og SLT-koordinator i Lillestrøm kommune så derfor et behov for en kartlegging av ungdomsmiljøet i områdene. I perioden 01.09.21 – 01.09.22 har OUT drevet kartlegging gjennom systematisk oppsøkende feltarbeid både på Skjetten og Strømmen. I samme periode har også ungdommer på mellomtrinnet, ungdomsskolen, videregående skole og foresatte, svart på en spørreundersøkelse. Det har også blitt gjennomført intervjuer med nøkkelpersoner som enten jobber med, eller som er i kontakt med ungdom på Skjetten og Strømmen.

Formålet med kartleggingen var å få mer kunnskap om hvorvidt ungdom på Skjetten og Strømmen føler seg trygge i sine nærområder, samt om de opplever ungdomsmiljøet som trygt, og om ungdom blir rekruttert til kriminalitet.

Flertallet av både ungdom og foresatte svarer i vår spørreundersøkelse på at de opplever at områdene på Skjetten og Strømmen som trygt. Flertallet oppgir også at de opplever ungdomsmiljøet som trygt. Det er likevel noen områder som oppleves som mer utrygge enn andre. Områdene som beskrives som mer

utrygge gjelder Stav skole etter skoletid, Strømmen storsenter, Strømmen stasjon, sosiale medier og hjemme. Foresatte nevnte i tillegg områdene Skjetten nærsenter, Sagdalen stasjon og Sagdalen skole som utrygge områder for deres ungdommer. Årsaker som blir nevnt til opplevd utrygghet i områdene er vold, gjenger og omsetning og bruk av illegale rusmidler.

Noe som kom fram i tilstandsrapporten er at tilreisende ungdom og ungdomsgrupper fra andre kommuner er en utfordring på Strømmen. Strømmen storsenter, sammen med gode kollektive forbindelser, trekker ungdom til Strømmen. Videre opplever de voksne som har blitt intervjuet, at ungdommen har blitt tøffere både i språk og atferd, både seg imellom og opp mot voksne. Det blir også nevnt som en utfordring at

ungdomsspråket inneholder elementer av hatefulle ytringer. Disse ytringene er særlig en utfordring på skolene.

Ungdom i dag lever mye av sitt liv på nett og sosiale medier. I tilstandsrapporten kommer det fram fra både ungdom og foresatte, at sosiale medier oppleves som en utrygg arena. Temaene «Exposing» og trusler trekkes fram som hovedårsaker til utryggheten på sosiale medier.

De som har blitt intervjuet fra skolene forteller at det er et mindretall av elevene som står for mye av utfordringene i skolen. Dette gjelder i hovedsak gutter med flerkulturell bakgrunn. Blant disse elevene igjen, er det en særlig stor bekymring for en liten gruppe sårbare elever som antas å oppleve utenforskap

og levekårsutfordringer. Intervjuobjektene er bekymret for at disse ungdommene lett kan rekrutteres av kriminelle miljøer. De beskriver videre at skolen mangler både ressurser og kompetanse til å håndtere disse utfordringene, og de etterspør flere tiltak rettet mot denne gruppen elever. Det beskrives også av enkelte av de som ble intervjuet at det er noen holdningsutfordringer i skolen og at guttene blir utsatt for stigmatisering.

I spørreundersøkelsen blir ungdommene spurt om «rekruttering til kriminalitet». Rundt 20% av ungdommene svarer at de kjenner til ungdom som har utført kriminelle handlinger mot sin vilje. Det er imidlertid en liten andel ungdom (rundt 4%) som oppgir og ha måtte utført kriminelle handlinger mot sin vilje. Et annet funn i rapporten viser at rekruttering til kriminalitet kan være et problem som starter allerede på 7. trinn på mellomtrinnet på barneskolen.

Tilstandsrapporten viser også at de voksne som jobber med, eller på annen måte er i kontakt med ungdom på Skjetten og Strømmen er bekymret for ungdomsmiljøet. Det kom imidlertid fram flere bekymringer for ungdomsmiljøet på Strømmen, enn på Skjetten. De som ble intervjuet beskriver også bekymring for integrering og levekårsutfordringer. Gjennom kartleggingsarbeidet var det en utfordring å skille mellom hva som var bekymringer basert på rykter, og hva som var bekymringer basert på selvpoplevde hendelser. Les hele rapporten på www.OUTlillestrom.no

Ungdomsmentor i ambulerende skoleteam- Utdrag årsrapport 2022

I 2019 ble det avdekket utfordringer ved deler av skolemiljøet ved enkelte skoler på Strømmen- og Skjetten-området. Det rapporteres om utfordringer i deler av skolemiljøet, utagering, frykt for represalier, sosial kontroll og kriminalitet. Til tross for flere eksisterende tiltak, oppleves det at man ikke oppnådde resultater som ønskelig.

På bakgrunn av disse utfordringene, ble det satt av midler fra skolesektoren til 2 ungdomsmentorstillinger i et prosjekt som skal vare i 2 år, med oppstart våren 2022. Ungdomsmentorene skal bistå og supplere skolene for å fremme det psykososiale skolemiljøet. De skal være en pådriver for at elevene opplever trivsel, trygghet og sosial tilhørighet, ikke bare under skoledagen, men også utenfor skoletiden.

Ungdomsmentorene har i 2022 jobbet opp mot tre forskjellige ungdomsskoler, samt to barneskoler. Erfaringen som er beskrevet i ungdomsmentorrapporten for 2022 er basert på arbeidet på disse skolene.

Skolemiljøet er viktig for elever og ansatte på skolene. Det jobbes mye og godt fra forskjellige kanter for å bidra positivt inn mot skolemiljøet.

Ungdomsmentorene har erfart at det er stor forskjell på hvordan

skolene organiserer det sosialfaglige arbeidet, og arbeidet opp mot skolemiljøet. Alle de fem skolene ungdomsmentorene har samarbeidet med, har en eller flere sosialfaglige ansatte, enten ansatt i stilling som sosiallærer eller miljøterapeut, og ungdomsmentorene har opplevd mye godt samarbeid rundt elevene med skolens sosialfaglige ansatte, lærere og helsesykepleiere.

I samarbeid med Lillestrøm idrettsråd, lokale idrettslag og Bråtejordet skole, har blant annet ungdomsmentorene opprettet «Aktiv Bråte». Dette er et gratis aktivitetstilbud hver onsdag etter skoletid med enkel servering, og tilbud om ulike aktiviteter. Elevene ved Bråtejordet skole har gitt positive tilbakemeldinger på dette tilbudet.

Det er mange ansatte i skolene som har individuelle samtaler med elever av sosialfaglig art: lærere, sosiallærere, rådgivere, miljøterapeuter, miljøarbeidere med flere. Samtidig opplever ungdomsmentorene at det er relativt sjelden at man tilbyr elevene livsmestringsgrupper eller andre

typer sosialfaglige grupper, noe ungdomsmentorene mener flere av elevene kan ha stor nytteverdi av.

Ungdomsmentorene opplever at livsmestringsgrupper er en god arbeidsmetode for å tilby sosialt arbeid i skolen. Gutte- og jentegrupper er et nyttig og effektivt supplement i tillegg til individuelle samtaler. I gruppene bygges det tillit og trygge relasjoner til en ofte sårbar gruppe elever. Med trygge rammer legges det til rette for refleksjon over livsmestringstemaer. Ungdomsmentorene opplever at ved å bli bedre kjent med elevene, får man en unik mulighet til å kartlegge ressurser og sårbarhetsfaktorer. Videre oppleves det at elevene får noen verktøy til å se på seg selv i et mer positivt lys, og at dette igjen kan gi økt selvtillit på lengre sikt. Dette kan igjen påvirke det psykososiale skolemiljøet positivt. Ungdomsmentorene har også gjennomført foreldregrupper og individuelle foreldreveiledningssamtaler. Erfaringen så langt er at man får kontakt med flere foreldre til sårbare elever gjennom individuelle samtaler.

Ungdomsmentorene har fått videreformidlet kontakt med sårbare elever gjennom lærere og skolens øvrige ansatte. Skolens ansatte har da spurt foreldre om de ønsker hjelp av ungdomsmentorene. Ofte har disse samtalen omhandlet behov om hjelp til å få ungdommen inn i positive fritidsaktiviteter eller deltidsjobb. Ungdomsmentorene har gjennom disse samtalen også fått mulighet til å informere om OUT, og om kommunens øvrige hjelpetilbud. Les hele rapporten på www.OUTLillestrom.no

▶ **OUT**office, Storgata 11 2000 Lillestrøm

▶ Vakttelefon **46 93 46 34**

▶ Facebook OUT – Oppsøkende UngdomsTeam

▶ Snapchat OUT_Lillestrom

▶ Instagram OUT_Lillestrom

▶ **OUT@lillestrom.kommune.no**

Hva tenker DU, når voksne hetser barn og unge på sosiale medier?

Det rettes søkelys mot skikk og bruk på sosiale medier for tiden. Mobbing, trakassering og utestenging er temaer som ofte går igjen. OUT ønsker å rette søkelys mot hvordan *voksne* oppfører seg ufint mot barn og ungdom på

sosiale medier, og hva hetsen gjør med enkelte ungdom.

I motsetning til voksne, er barn og ungdom oppvokst med sosiale medier, og på mange måter godt drilla i skikk og bruk. Vi undrer oss over en del voksnes kompetanse, når det kommer til deres forståelse av rekkevidden, og konsekvensene av hva de selv poster på nett og sosiale medier.

I Store norske leksikon beskrives et velkjent sosialpsykologisk fenomen det slik:

«En selvoppfyllende profeti er det at forventinger til en person medvirker til at personen endrer seg i retning av forventningen.»

Hva skjer når et barn blir beskrevet og omtalt negativt av voksne?

For eksempel: Når barn i 13-14 årsalderen reduseres til å være ingenting annet enn beskrivelsene i kommentarfeltet på sosiale medier. Gutten har kanskje stjålet noe på nærbutikken, i tillegg til å ha tagget på togstasjonen. Jenta håndterte kanskje ikke kommentaren fra hun voksne på torvet så godt da hun sto på sparkesykkel innendørs i butikken, så hun slang litt med leppa tilbake. Fortjener gutten og jenta å få hets i kommentarfeltet på sosiale medier, og bilder av seg spredd i den lokale Facebook gruppen av den grunn? Av «*voksne*»? Hva gjør denne hetsen med gutten og jenta? Du kan være sikker på at det er de samme som får skylden neste gang det tagges på stasjonen, eller en sparkesykkel står parkert midt på gangfeltet utenfor torvet. Etter hvert vil, (skal vi tro det sosialpsykologiske fenomenet) gutten og jenta leve opp til forventningene. De er tross alt

ingenting annet enn en negativ beskrivelse i et kommentarfelt på sosiale medier.

Hva er vanlig ungdomsadfærd? Sprell, hyss, bøll, tull og tøys. Ringestikken, kaste snøball med og uten stein, sprengte postkasser med kinaputter, gå på eple slang, løpe over den nyplantede hekken til naboen. Ungdom har «alltid» drevet med rampestreker. Hvorfor? Ungdomstiden handler blant annet om å teste grenser, og å lete etter identitet og tilhørighet. Dette bør vi som voksne rollemodeller ta på alvor. Det skal være lov å bomme og feile. Det skal snakkes om, tilgis og læres.

Mange barn og unge OUT møter på, vil gjerne være utendørs i tillegg til å game på rommet sitt, og å chatte med venner og bekjente på sosiale medier. Hva skjer når de unge bortvises fra for eksempel togstasjonene, nærbutikken og ikke føler seg velkomne til å henge på nærmiljøets café. Hva har skjedd med voksnes forventinger til barn og ungdom? Hvis vi ser på statistikken fra SSB og de utallige spørreundersøkelser utført det siste tiåret, har ungdom og unge voksne aldri kjent på et forventningspress slik som nå. De skal ta livsviktige valg tidlig i tenårene, de

skal prestere, være modne og redde planeten. Tatt forventningspresset i betraktning, skal vi ikke da gi ungdommen litt slækk?

Satt på spissen; er det så viktig å hetse ungdommene for alle feil man gjør, både på sosiale medier og i lokalpresse? Vi mener ikke med dette å undergrave at det fins sosiale problemer, hærverk eller problematisk ungdomsadfærd. Vi påpeker simpelthen det problematiske i hvordan ungdommen blir møtt og omtalt i sosiale medier av enkelte voksne.

Det er et kjent uttrykk som sier: «Å gjøre en fjær til fem høns.» Et kommentarfelt er et godt eksempel på dette uttrykket. Vi kan se hvordan kommentarfeltet på sosiale medier og i lokalpressen vokser seg stort, stygt og ut av proporsjoner. OUT er i kontakt med de som omtales i kommentarfeltene, i denne sammenheng, ungdommen. De opplever det som fortvilende og vanskelig å få snudd det bildet som er skapt av dem. De blir redde for å gå ute i nærmiljøet sitt, redd for at bildene av dem som er spredd på den lokale Facebook gruppa, er sett av «alle».

Ryktet som startet med en liten kommentar i en Facebook gruppe, ble til en hel rekke av negative kommentarer og påstander. Til slutt en stor mobb. Når et nærmiljø rammes av den lille fjæra, kan det etter hvert bli svært krevende å

håndtere fem høns. Spesielt for de som utleveres negativt på sosiale medier, men også generelt for alle som lever i nærmiljøet. Det som skal være et trygt samfunnslag oppleves utrygt, og paradoksalt nok, er det samfunnslaget selv som har skapt utryggheten.

Hva skjer hvis vi prøver å inkludere ungdom, framfor å ekskludere dem?

Tilhørighet skaper eierskap, og opplevelsen av utenforskap minimeres. Og er det noe vi alle ønsker for framtidens voksne, er det at de skal kjenne på tilhørighet og eierskap til samfunnet de lever i. Hvis ingen flytter tilbake til lokalsamfunnet for å etablere seg, hvem skal da jobbe i nærbutikken eller den lokale caféen, være fotballtrener for barnebarna dine, eller ta vare på deg på når du kanskje selv sitter gammel og grå på sykehjemmet, og mimrer tilbake på egen svunnen ungdomstid?

